A DUNÁNINNENI ÁG. HITV. EV. EGYHÁZ-KERÜLET 1918. ÉVI MÁJUS HÓ 23-ÁN POZSONYBAN MEGTARTOTT RENDKIVÜLI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE ÉS EMLÉKLAP

A LEFOLYT GYÁSZISTENTISZTELETRŐL.

BALASSAGYARMAT.
NYOMATOTT HOLLÓSY GÉZA KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
1918.

A DUNÁNINNENI ÁG. HITV. EV. EGYHÁZKERÜLET 1918. ÉVI MÁJUS HÓ 23-ÁN POZSONYBAN MEGTARTOTT RENDKIVÜLI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

BALASSAGYARMAT.
NYOMATOTT HOLLÓSY GÉZA KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
1918.

A Dunáninneni Ág. Hitv. Ev. Egyházkerület 1918. évi május hó 23-án Pozsonyban megtartott rendkivüli közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE

Jelen voltak:

D. Baltik Frigyes püspök és **Lepossa Dániel** kerületi felügyelő-helyettes elnöksége mellett

I. Hivataluknál fogva mint egyházkerületi tisztviselők:

1. Egyházkerületi törvényszéki birák: Wenk Károly, dr. Kéler Zoltán, Sziklai Ottó, Biszkup Béla és Hirschmann Nándor.

2. Egyházkerületi jegyzők: Biszkup Béla, Sziklai Ottó, dr. Trsztyénszky Ferencz rendes, Kirchner Rezső tiszteletbeli jegyzők.

3. Egyházkerületi pénztáros: Wichmann Adolf.

4. Egyházkerületi ügyész: Dr. Trsztyénszky Ferencz.

5. Egyházkerületi ellenőr: Steltzer Endre.

6. Egyházkerületi levéltáros: D. Schmidt K. Jenő.

II. Hivataluknál fogva mint egyházmegyei és iskolai képviselők:

1. A barsi e. megyéből: Bándy Endre esperes.

2. A fejérkomáromiból: Jánossy Lajos esperes, dr. Kéler Zoltán egyházmegyei felügyelő.

3. A mosoniból: Wenk Károly esperes, Lepossa Dániel e. m. felügyelő.

4. A nagyhontiból: Händel Vilmos esperes.

5. A nógrádiból: Kiss István esperes, Okolicsányi Gyula e. m. felügyelő.

1. 6. A nyitraiból: Szekerka Pál esperes, dr. Simko Lajos e. m. felügyelő.

7. A pozsonymegyeiből: Lic. Daxer Henrik esperes, Lenhardt Károly e. m. felügyelő.

8. A pozsonyvárosiból: D. Schmidt K. Jenő esperes, dr. Samarjay Emil felügyelő.

9. A trencséniből: Krizsan Zsigmond esperes, dr. Stúr Károly e. m. felügyelő.

10. Egyet. theol. akademia: D. Kovács Sándor igazgató.

11. Pozsonyi liceum: Hirschmann Nándor igazgató.

III. Választás alapján:

1. A barsi egyházmegyéből jegyzőkönyvi kivonattal: Lic. Fizély Ödön, dr. Gyapay Ede.

2. A fejérkomáromiból mb. levéllel: Kótsch Mihály.

3. A mosoniból mb. levéllel: Steinacker Roland.

4. A nagyhontiból mb. levéllel: Krupecz István, Gregersehn Nils igazolványnyal: Simonidesz Lajos.

5. A nógrádiból mb. levéllel: Mihalovics Samu, Henriczy Béla, Rákóczy István, Bende Gyula.

6. A nyitraiból mb. levéllel: Szemian Lajos, Quotidian György, Fajnor Dusán, dr. Horváth Cyrill; jegyzőkönyvi kivonattal: Gallás Pál, Lichner János, Boor Péter, Huszka János.

7. A pozsonymegyeiből mb. levéllel: Dr. Halmi Béla, Erlemann Jakab, Eiserth István; jegyzőkönyvi kivonattal: Zoch Samu, Scherer János, Mollner János, Sztanek József.

8. A pozsonyvárosiból mb. levéllel: Okályi Adolf, dr. Samarjay Emil; jegyzőkönyvi kivonattal: Rátz Vilmos, Adamis Gyula, dr. Szelényi Ödön, Márton Jenő, dr. Dobrovics Mátyás.

9. A trencséniből mb. levéllel: Bodicky Cyrill, Kiss Milos, Zsolnay Pál; jegyzőkönyvi kivonattal: Droba Dániel.

10. Tanitó-képviselő: Steltzer Lajos.

IV. Számos vendég.

1. (B.) Az egyházkerületi gyülés tagjai s szépszámu érdeklődő közönség a pozsonyi egyház nagytemplomában végzett gyászistentisztelet után a lyceum nagytermében egybegyülvén, a püspök ur buzgó imádságot mond, majd felkéri Lepossa Dániel rangidős egyházmegyei felügyelő urat a társelnöki szék elfoglalására, ami megtörténvén, a helyettes kerületi felügyelő ur osztatlan figyelem

és együttérzés mellett emlékezik meg arról, hogy e most másod- 1—2.
izben végzett szomorú kötelességét ma az idők nehézsége s elhunyt kitünő kerületi felügyelőnkön kivül más nagyjaink, köztük szintén kerületünk kimagasló oszlopának: Láng Lajos bárónak elvesztése és a püspök urunkat a közelmultban ért kettős — mindnyájunkat mély részvéttel eltöltő — családi gyász, teszi még szomorúbbá,

e rendkivüli közgyülést megalakultnak jelenti ki és megnyitja.

2. (B.) A püspök ur mély meghatottság hangján a kegyeletes megemlékezés következő szavaival fordul a ker. gyülés tagjaihoz:

Méltóságos és főtisztelendő egyházkerületi Közgyülés!

1913 évi május hó 7-én, a kerületi felügyelőt beiktató gyülésünkön a szent irás ezen szavaival vezettem be hivatalába immár boldogult Beniczky Árpád egyházkerületi felügyelőnket: „Vigyázzatok, álljatok meg a hitben, mint férfiak legyetek erősek, minden dolgaitok atyafiui szeretettel legyenek“ (I. Kor. 16., 13—14.) És ime rövid öt év mulva gyászistentiszteletre jöttünk össze, hogy ezen szeretve tisztelt felügyelőnknek porai felett valljuk: „az igaznak emlékezete áldott“ Ezt teszem az egyházkerület nevében azon tanubizonyságtétellel, hogy a boldogult a beiktató szavakat teljesitette müködésében hiven, mert ő hű őre volt Sionunk hegyén igazságainknak, jogainknak, intézményeinknek. Valódi felügyelő volt az Urnak mezején: az Apostol szavát magára és a hitsorsosokkal szemben kötelezőnek ismerte el, „vigyázzatok“. Lelki öröme volt a szentirás ama kijelentésében: „Boldog, aki vigyáz“. (Jelenés 16., 15.) Ezen vigyázói, felügyelői tiszt boldogitotta szivét körünkben! A felügyelői tisztben, az egyházi hatósági kör három fokán, mint egyházközségi, egyházmegyei és egyházkerületi felügyelő, ifjú korától haláláig hiven müködött. S miből meritett erőt ezen szeretetteljes önzetlen müködéséhez? Abból, amit az Apostol a vigyázóknak szivére kötött: „álljatok meg a hitben“. A hit, a tiszta, evangeliumi élő hit volt az alap szivében, amelyen rendületlenül állott, atyái példáját követve, mert már a zsolnai zsinattól kezdve találkozunk a Beniczky családnak számos tagjával, akik megállottak a hitben s szem előtt tartották az apostoli intést: „mint férfiak legyetek erősek“. Boldogult felügyelőnk is egész élete pályáján mint férfi erős volt és állhatatos ugy egyháza, mint a haza ügyeiben, meggyőződését mindig hiven követve, de itt is szem előtt

2—4. tartotta az Apostol intését: „minden dolgaitok atyafiui szeretettel legyenek“ A felebaráti és testvéri szeretet vezérelte őt egyházi és hazafiui müködéseinek terén. Nemes szivének bizonysága, hogy a midőn napjainak végét sejtette, csak az vezérelte lelkét, ami megmarad, t. i. a szeretet és ugy saját egyházközségénél, mint az egyházkerületnél tett nagy alapitványaival bucsuzott el tőlünk szeretetteljesen, állandó és fényes emléket hagyott maga után, családjának ismervén el azon egyházi köröket, amelyekben tisztét végezte. Hű volt mindhalálig. Halála emberileg váratlan volt, de az életnek és a halálnak ura, Isten a mi Atyánk a Jézus Krisztusban. Drága magot adtunk át vele az anyaföldbe, de — bár sirva és gyászban — megnyugszunk Isten akaratában, mondván egy szivvel és lélekkel: „az igaznak emlékezete áldott!“ Ámen.

A kerületi gyülés kegyeletes hálaérzéssel fogadva 1918. évi április hó 26-án Láziban elhúnyt felügyelőjéről, beniczei és micsinyei Beniczky Árpád urról hiven megemlékező eme püspöki szózatot, a boldogult emlékének megörökitésére azt jegyzőkönyvébe iktatni, valamint a mai gyászistentisztelet teljes lefolyásának leirását is emléklapként ehhez a jegyzőkönyvhöz csatolni, az elhunyt arcképét pedig a kerület modori leányiskolájának diszterme részére megfestetni rendeli.

3. (B.) Az elnökség inditványára

a mai gyászistentiszteleten közremüködő Bándy Endre esperesnek, Rátz Vilmos lelkésznek, Frühwirth Samu igazgató karvezetőnek és a pozsonyi egyház énekkarának, ugyszintén a rendezést végző pozsonyi egyháznak és lelkészeinek kiváló fáradozásukért a kerületi közgyülés köszönetet szavaz.

4. (B.) A megüresedett egyházkerületi felügyelői állás betöltése céljából, az Egyházi Alkotmány 114. § o. pontja alapján

a kerületi közgyülés a kerületi felügyelő választást elrendeli; a szavazatok beküldésének határidejéül a folyó évi julius hó 3-át olyképpen tüzi ki, hogy a szavazatoknak legkésőbb e napon a szavazatbontó bizottság egyházi elnökénél ott kell lenniök; a szavazatok felbontására D Baltik Frigyes püspök és Rákóczy István elnöksége mellett Bándy Endre, Zoch Samu, Sztranyavszky Géza, Kirchner Rezső, dr. Petrovics Rudolf és Nemes Győző tagokat azzal küldi ki, hogy ez a bizottság az E. A 139. §-a szerint járjon el s a

netalán szükségessé váló uj szavazás határidejéül augusztus hó 6-át tűzze ki. 4–9.

5. (T.) Az 1918 évi május hó 22-én tartott kerületi pénzügyi bizottság üléséről felvett jegyzőkönyv felolvasása után

a kerületi közgyülés hálás kegyelettel emlékszik meg báró Láng Lajos esperességi felügyelő, ker. pénzügyi bizottsági elnök ur elhunyta alkalmából, egyházkerületünk ezen kimagasló oszlopos tagjának hervadhatatlan nagy érdemeiről s emlékét jegyzőkönyvileg megőrökiteni rendeli.

6. (T.) Pénzügyi bizottság jelenti, hogy Kesztler Tivadar ker. pénztáros, mert mint a pozsonyi egyházközség pénztárosa nyugalomba vonult, ezen állásáról f. évi április 1-től kezdődő hatállyal lemondott,

a kerületi közgyülés a lemondást tudomásul veszi, a lelépő pénztárosnak 16 évi lankadatlan müködéseért köszönetet mond s elismerésének jeleként részére 500 koronát utalványoz. (l. 13. jkvi pontot).

7. (T.) Püspök ur jelenti, hogy Kesztler Tivadar lemondása után a pénztárosi teendők vitelével ideiglenesen Wichmann Adolf pozsonyi egyházközségi főkönyvelőt s a könyvelői teendők végzésével Willimszky Ida ugyanott alkalmazott könyvelőnőt bizta meg s felhivja a kerületi közgyülést a megüresedett állás betöltésére.

A kerületi közgyülés a püspök ur ideiglenes intézkedését jóváhagyólag tudomásul veszi, kerületi pénztárossá Wichmann Adolfot, könyvelővé Willimszky Idát közfelkiáltással megválasztja. Wichmann Adolf pénztáros a kerületi közgyülés szine előtt nyomban esküt tett. A közgyülés felkéri a püspök urat, hogy Willimszky Idától a szabályszerű esküt a jegyzőkönyv hitelesitése folyamán kivegye.

8. (T.) A pénzügyi bizottság jelentését, mely szerint boldog emlékezetű Beniczky Árpád nagylelkű alapitványának vagyonát a kerületi pénztár átvette, hogy a kerület által eddig jegyzett hadikölcsön 180,000 K-át tesz ki, hogy a bizottság elhatározta, hogy ujólag 20,000 K hadikölcsönt jegyez,

a kerületi közgyülés tudomásul veszi.

9. (T.) Az 1917. évi augusztus 24-én megtartott rendes közgyülés 39. pontja folyományában a pénzügyi bizottság jelenti, hogy

9. boldog emlékű néhai Beniczky Árpád 50,000 koronás alapitványát 25,000 K 5½%-os m. kir. állampénztár jegyekben és 25,000 K-át pedig 6%-os járadék kötvényben 1917. évi december hó 28-án az egyházkerület pénztárába átutaltatta s egyben a szükséges alapitó levelet 4 eredeti példányban a püspöki hivatalhoz megküldötte, minek folytán ezen alapitó levelek immár jóváhagyandók.

Az alapitó levél egész terjedelmében a következő:

Alapitó levél.

Alulirott beniczei és micsinyei Beniczky Árpád, mint a dunáninneni ág. hitv. evang. egyházkerület felügyelője, a reformáció négyszázados évfordulójának emlékünnepe alkalmával, a dunáninneni ág. hitv. ev. egyházkerület iránti hálám és szeretetem jeléül az 1917. évi augusztus hó 24-én Pozsonyban megtartott egyházkerületi közgyülésen tett és a kerületi közgyülés jegyzőkönyvének 39-ik pontjában megörökitett bejelentésem végrehajtásakép 1917. évi deczember hó 28-án az egyházkerület pénztárába 25,000 K (Huszonötezer koronát) 5½%-os magy. kir. állampénztárjegyekben és 25,000 K, azaz Huszonötezer koronát pedig 6%-os járadékkötvényben (hatodik hadikölcsön) összesen tehát 50,000 K-t, szóval Ötvenezer koronát helyeztem el visszavonhatatlanul örökalapitvány gyanánt, amely összegről a következő *alapitó levélben* rendelkezem.

I.

Az alapitvány cime: „beniczei és micsinyei *Beniczky Árpád alapitványa.*“

II.

Az alapitványi tőke mindaddig, amig csak lehetséges, a letett papirokba elhelyezve meghagyandó, mert ezáltal a tőkének előnyös kamatoztatása ezidőszerint biztositva van.

Ha azonban a letett értékpapirok jelenlegi kamatlába bármely oknál fogva megcsökkenne, ugy az alapitványi hatóság jogositva leend az értékpapirokat eladni s illetve megfelelőleg értékesiteni.

Az értékpapirokért befolyó tőkeösszeg az egyházi alkotmány 231. §-ának c) alpontjában foglalt rendelkezések szerint — elkülönitve — árvaszerű biztonságot nyujtó módon helyezendő el.

Hasonló módon kezelendő az alapitványi tőke, ha az idők folyamán a letett értékpapirok beváltásra kerülnének, vagy pedig

az értékpapirok eladását az alapitványi hatóság bármely oknál fogva elrendelné. 9.

Természetesen az értékpapirok eladása, vagy az alapitványi tőke állagának megváltoztatása, éltem fogytáig csakis az én előzetes hozzájárulásommal és irásban megadott beleegyezésem alapján eszközölhető.

Fenntartom magamnak azon jogot is, hogy éltem folyamán jelen alapitólevelemben tárgyalt alapitványi összeg gyümölcseinek felhasználására szolgáló rendelkezéseimet egészben vagy részben uj alapitólevél alkotása által megváltoztathassam.

III.

Az alapitványi tőke összes jövedelmeinek éltem fogytáig való haszonélvezetét magamnak fenntartom azzal, hogy a dunáninneni ág. hitv. ev. egyházkerület pénztári hivatala köteles legyen az alapitványi tőkének kamatait, azoknak esedékessé váltakor nyomban mindenkori tartózkodási helyemre postán, bérmentesitve beküldeni.

IV.

Halálom után, avégből hogy egyrészt az alapitványi tőke automatikus gyarapodása, másrészt pedig fennmaradása a pénz becsének csökkenése révén beállható válság ellen is biztositva legyen, az alapitványi tőke évenkinti kamatainak legalább is 10%-a azaz tiz százaléka évenként a tőkéhez csatolandó.

V.

Halálom után az alapitványi tőkének évi jövedelméből — a IV. pontban a tőke növelésére feltétlenül forditandó összeg levonása után — évente állandóan kiszolgáltatandó:

a) 1000 K, azaz egyezer korona a dunáninneni ág. hitv. ev. egyházkerület modori leányiskolájának avégből, hogy ezen összegből evangelikus vallásu növendékek részére nevemet viselő kedvezményes helyek létesithetők legyenek.

b) 1500 K, azaz egyezerötszáz korona a kerületi közgyülés rendelkezésére, mely azt missiói pontok erősitésére, vagy pedig fiók és leányegyházaknak anyásitása céljából leendő felsegélyezésére forditani köteles.

c) a fenti a) és b) alpontokban meghatározott fizetések után esetleg fennmaradó jövedelem ugyancsak évenkint a tőkéhez csatolandó, az alapitvány gyarapitása céljából.

9.

VI.

Az előző pont a) alpontjában tárgyalt kedvezményes helyek s illetve a b) alpontban tárgyalt segély odaitélése és kiutalványozása a dunáninneni ág. hitv. ev. egyházkerület közgyülésének hatáskörébe tartozik, mely mindezt a beérkezendő folyamodványok szorgos méltatása mellett tartozik eszközölni.

VII.

Ha nem akadna olyan evangelikus vallásu növendék, aki a modori leányiskolában kedvezményes hely elfoglalására érdemes lenne, valamint ha nem akadna olyan folyamodó missiói pont vagy fiók illetve leányegyház, melyet az V. pont b) alpontja értelmében segélyben részesiteni kellene, akkor az alapitvány kamatai a tőkéhez csatolandók.

VIII.

Mihelyt az alapitványi tőke a hozzácsatolt kamatokkal 100,000 K, azaz egyszázezer koronára növekedik, ugy a IV. és V. pontban foglalt rendelkezések pontos foganatositása után jelentkező jövedelem többlet — külön számlán való kezelés mellett — mindaddig gyarapitandó és tőkésitendő, mig az 50,000 K, azaz ötvenezer korona tőkét eléri.

Az ekkép előálló és felszaporodó „beniczei és micsinyei Beniczky Árpád családi segély alapitványa“ cimen kezelendő 50,000 K tőke összegnek évenkinti gyümölcsei felől akkép rendelkezem, hogy abból néhai Beniczky Lajos Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye volt alispánja s illetve Beniczky Gyula turóczvármegyei t. főjegyző rokonaim törvényes házasságból származó férfi ivadékai segélyeztessenek, ha az ág. hitv. ev. valláshoz hüek maradtak és a segélyezésre egyébként reászorultak.

A most megnevezettek férfi ivadékai a segély kiutalását — akkor midőn az a fentebb rendelt 50,000 K tőke megalkotása révén lehetségessé válik — a dunáninneni ág. hitv. evang. egyházkerület mindenkori elnökségéhez intézett beadvánnyal kérelmezhetik, amelyben okmányszerüleg igazolandó a kérvényező leszármazása, vallása és szorult anyagi helyzete.

A segély kiutalása felett az elnökség indokolt javaslata alapján a kerületi közgyülés évente határoz.

Ha ezen segélyért fent nevezettek leszármazói nem folyamod-

nának, ugy ezen 50,000 K évi gyümölcsei állandóan ezen külön 9.
tőke összeg gyarapitására forditandók és annak jövedelmei soha más célra fel nem használhatók, kivéve ha a beniczei és micsinyei Beniczky család ág. hitv. evang. vallásu férfi ága teljesen kihalna, mikor is ugy az 50,000 K tőke, valamint annak időközben felszaporodott kamatai felett az egyházkerület szabadon rendelkezhetik.

IX.

Amennyiben az előző VIII. pontban meghatározott 50,000 K külön tőke összeg létesült, ugy alapitványomnak — mely abban az időben máris 100,000 K, azaz egyszázezer koronát kiteend — a IV. és V. pontban foglalt rendelkezések pontos foganatositása után jelentkező jövedelem többlete a dunáninneni ág. hitv. evang. egyházkerületi Csemez tanitóképző intézet felsegélyezésére lesz évente kiszolgáltatandó.

X.

Az alapitványi tőke mindenkori nagyságáról, illetve gyarapodásáról a dunáninneni ág. hitv. ev. egyházkerület rendes közgyülésének évről-évre jelentés teendő és az alapitvány állása a jegyzőkönyvbe felveendő, valamint az alapitványból segélyezettek névszerint felsorolandók.

XI.

Ha a viszonyok idővel ugy alakulnának, hogy ennek az alapitványnak, a jelen okmányban megállapitott felhasználása lehetséges vagy szükséges nem lenne, ugy a dunáninneni ág. hitv. ev. egyházkerület közgyülése az egyetemes egyházi közgyülés jóváhagyása mellett a kamatok felhasználására vonatkozólag a jelen alapitólevél szellemében uj módozatokat állapithat meg.

XII.

A jelen alapitvány a dunáninneni ág. hitv. ev. egyházkerület oltalma és felügyelete alatt áll, mely is ezen alapitványi tőkét — egyéb vagyonától elkülönitve — külön könyvelve tartozik kezelni.

XIII.

A dunáninneni ág. hitv. ev. egyházkerület kötelezi magát az alapitvány kezelésére, gyümölcsöztetésére és az alapitvány jövedelmének a fenti módon leendő felhasználására s egyuttal kijelenti,

9—10. hogy az alapitványra nézve a teljes és korlátlan vagyoni felelősséget elvállalja.

XIV.

Minek hiteléül ezen alapitólevelet négy eredeti példányban kiállitottam.

Kelt Budapest, 1917. december hó 31-én.

Beniczky Árpád,
kerületi felügyelő.

A kerületi közgyülés boldog emlékü Beniczky Árpád felügyelőjének alapitó levelét teljes egészében elfogadja s jóváhagyja s kötelezi magát az alapitvány kezelésére, gyümölcsöztetésére s az alapitvány jövedelmeinek az alapitó levélben körülirt módon leendő felhasználására s egyuttal kijelenti, hogy az alapitványra nézve a teljes és korlátlan felelősséget elvállalja; a kerületi elnökséget felkéri, hogy ehhez képest a bemutatott okmányokat a kerület nevében s képviseletében irják alá;

egyben a közgyülés indittatva azon tudat és érzések által, hogy néhai Beniczky Árpád bátor volt a hitvallásban, véleményét soha el nem hallgatta, intő szavát mindenkivel szemben kendőzés nélkül hallatta, védte rendületlenül egyházát és a magyar nemzet érdekeit egyaránt, szoros kapcsolatban az egyiket a másikkal és egyiket sem a másik nélkül, egyszóval neve fogalma volt a tisztességnek, fogalma a tisztaságnak és az önzetlen közéleti müködésnek, mindezeket mint a jelen nehéz idők legértékesebb hagyományát az utódok részére megőrizni kivánván, elrendeli, hogy:

az alapitvány kamatainak odaitélése és kiutalványozása alkalmával az évi rendes közgyülés keretében boldog emlékü Beniczky Árpád vallásosságáról, egyház és haza szeretetéről mindenkoron megemlékezés történjék.

10. (T.) Pénzügyi bizottság jelenti, hogy a számvizsgáló bizottság a kerület, Reichel alapitvány, modori ker. leányiskola, a vizsgálattal megbizott bizottsági előadó pedig a selmeczbányai ker. tanitóképző 1917. évi számadását s leltárát teljesen rendben találta, inditványozza a számadások jóváhagyását s felterjesztését, a pénztáros, számvevő s ellenőröknek a felmentés megadását.

A közgyülés a jelentést tudomásul veszi, a kerület, a Reichel-alapitvány, a modori ker. leányiskola, a selmeczbányai ker. tanitóképző 1917. évi számadásait jóváhagyja s az egyetemes számvevőszékhez felterjeszteni rendeli. A pénztáros, számvevő s ellenőr uraknak 1917. évre a szokásos fentartással a felmentvényt megadja. 10--13.

11. (T.) Pénzügyi bizottság jelenti, hogy a pénztáros személyében bekövetkezett változás következtében a kerületi pénztár f. év április 12-én egy bizottság közremüködése mellett Kesztler Tivadar lelépő pénztárostól rendben átvéve Wichmann Adolf ideiglenes pénztárosnak rendben átadatott.

A közgyülés tudomásul veszi.

12. (T.) Pénzügyi bizottság jelenti, hogy Joergesz-cég a reformatio jubileumi emléklapok eladásából befolyt jövedelem 40%-a cimén a ker. pénztárnak 404 K 40 ft beküldött s Händel Vilmos honti főesperes ezen összeget a vezetése alatt müködő lelkészfiakat segélyző intézet javára kéri kiutalványozni.

A kerületi közgyülés a jelentést tudomásul veszi, Joergesz cégnek nagylelkű adományaért köszönetet mond s az összeget Händel Vilmos főesperes kezéhez a vezetése alatt müködő lelkészfiakat segélyző intézet céljaira kiutalja.

13. (T.) A pénzügyi bizottság javaslata alapján a kerületi gyülés a 12879 K 88 f kezelési eredményt következőkép osztja fel, megszavaz egyhangulag

a püspök urnak irodai és uti többl. kiadásra	4000 K — f
a püspöki irodavezetőnek, a másod és a missiói lelkésznek egyenként 1200 K, összesen	3600 K — f
pénztári hivatal személyzetének (Wichmann Adolfnak 700 K, Kesztler Tivadarnak 500 K, Weszter Lajosnak 200 K, Turan Károly szolgának 100 K) összesen	1500 K — f
a pozsonyi lyceum alumneumának	1500 K — f
a selmecbányai lyceum alumneumának . .	1000 K — f
a reformatio jubileumi alapnak	800 K — f
3 theologusnak vacsorapénzre	479 K 88 f

s tekintettel a sürgősségre elrendeli az összegeknek azonnali folyósitását.

14--16. **14.** (T.) A pénzügyi bizottság javaslatára a 3133 K 44 f 1917. évre eső tűzkárbiztositási jutalékot a ker. közgyülés következőkép osztja fel, ad

a pozsonyi theol. akad. Otthonnak 3 dunán-inneni theologus ellátására	1560 K — f
a pozsonyi diakonissa intézetnek	1000 K — f
a selmeczbányai ker. tanitóképző intézetnek .	285 K — f
a modori ker. leányiskolának	288 K 44 f

15. (T.) A tűzkárbiztositási jutalék felosztása kapcsán a pénzügyi bizottság javaslatára a kerületi közgyűlés

felhivja az egyházmegyei elnökségeket, utasitsák a kormányzatuk alatt álló egyházakat az egyházi vagyonnak, különös tekintettel az ingatlan értékének mostani emelkedésére, a teljes értéknek megfelelő tűzkár elleni sürgős biztositására, illetőleg a biztositási összeg megfelelő felemelésére s a mulasztó egyházi előljárókat vonják a legszigorúbban felelősségre.

16. (B) A mai közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesitésére dr. Samarjay Emil, Steltzer Endre, Wenk Károly és Kovács Sándor közgyűlési tagok küldetnek ki.

A tárgysorozat letárgyaltatván, a közgyűlés a püspök ur hálaimájával berekesztetett.

K. m. f.

Lepossa Dániel,
hely. egyh. ker. felügyelő.

Dr. Baltik Frigyes,
püspök.

Biszkup Béla,
egyh. főjegyző.

Dr. Trsztyénszky Ferencz,
ker. jegyző.

Hitelesitjük:

Pozsonyban, 1918. évi május hó 23-án.

Wenk Károly,

Id. dr. Samarjay Emil.

Kovács Sándor,

Steltzer Endre.

Emléklap

néh. beniczei és micsinyei Beniczky Árpád egyházkerületi felügyelő emlékére, 1918 évi május hó 23-án délelőtt 9 órakor a pozsonyi ev. egyház nagy templomában tartott gyászistentiszteletről.

Kezdő ének:

„Fogyton fogy napjaim summája."

(1–4. v.)

Oltári imádság,

melyet ***Rátz Vilmos*** pozsonyi lelkész mondott:

Szent és örök Isten, Atyánk a Jézusban. Te vagy menedékünk. A Te időd az örökkévalóság, esztendeid soha el nem múlnak, Te változatlan vagy. Mi vándorlunk és változunk. Te adsz nekünk életet, Te szólitasz el az élők világából. Elszólitottad egyik vezéremberünket, kit szerettünk, mert evangeliomi egyszerűséggel vezetett és áldozott. Évtizedeken keresztül szolgálta Egyházadat csöndes alázatossággal és lankadatlan hűséggel. Édes mennyei Atyánk, fogadd gyermeki hálánkat mindazokért az adományokért, melyekkel Te áldottál minket az elköltözött által. Tied a dicsőség. Végtelen atyai irgalmadba bizunk, hogy az eltávozottnak lelkét hófehérre mostad Fiad vére által. Tied a dicsőség, egyedül a Tied.

Te vagy a szomorkodók vigasztalója. Vigasztald az elköltözöttnek rokonait, barátait, munkatársait és agg elnöktársát. Ne feledkezzél meg rólunk, ha bánatunkban csöndesitő szavadat keressük. Szólj hozzánk, hogy szivünk el ne epedjen.

Gazdag Isten, töltsd be az eltávozottnak helyét a Te embereddel, aki egy Veled a Krisztus keresztje által. Ezekben a válságos időkben ne hagyj magunkra minket, hanem engedd, hogy Egyházad, mint a hegyen épitett város mindazoknak világitson, akik világosságodat szomjúhozzák. Töltsd be lelkeinket a Te lelkeddel, hogy növekedjünk mindabban, ami a ránk bizott egyházak és hivek örök üdvösségére válik. Add, hogy utolsó

óránkban is Fiadról, drága Megváltónkról tegyünk bizonyságot: Jézus él, Ő ami reménységünk és föltámadásunk! Ámen.

Oltári szent igék: János 17., 22—28.

Karének.

Szügyi József, A „Derék“ emléke című éneket előadta a pozsonyi egyházközség vegyes kara, *Frühwirth Sámuel* nyug. evang. elemi iskolai igazgató vezetése mellett.

Szent beszéd,

melyet *Bándy Endre* lévai lelkész, barsi esperes mondott:

„Kegyelem néktek és békesség Istentől, a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól!“

Text: Péld. 10, 7. a.
„Az igaznak emlékezete áldott.“

K. T.! A kettős tüzes nyelvek örömteli lélekemelő ünnepe után bánattól leverten, fájó érzésekkel telt szomoru szivvel sereglettünk össze az Úrnak szent házában. Az oltár gyászleplében s az orgonának mélabús hangjában nyer kifejezést lelkünk hangulata. Mert mélységes gyász hozott össze bennünket e szent helyen, az a mélységes gyász, mely reánk borult nagyérdemű kerületi felügyelőnknek, Beniczky Árpádnak elhunytával. A nagy veszteség, mely az ő elköltözésével ért bennünket, a Siralmak irójának fájdalmas sóhaját váltja ki lelkünkből: **Leesett a mi fejünknek koronája!**

De nem vagyunk vigasztalanok, mint a kiknek reménységük nincsen. Mi tudjuk Istennek szent igéjéből, **hogy boldogok a halottak, akik az Urban halnak**

meg; mi hisszük Megváltónk igéretét: **Aki én bennem hiszen, ha meghal is él!** Mi hivő keresztyének szeretteink elvesztésekor meg tudunk nyugodni a jóságos Istennek szent végzésén, mert tudjuk, hogy azok e nyomoruság völgyéből egy jobb hazába költöztek. Azért elapasztjuk s felszáritjuk könnyeinket s nemcsak a gyásznak szomorú óráiban, hanem később is kegyelettel ujitjuk fel elhunyt kedveseink emlékezetét.

Ezt cselekesszük ezen gyászos ünnepi alkalommal is. Áldó imádság mellett emlegetjük elhunyt nagyérdemű vezérünknek kedves hangzású nevét.

Tesszük pedig ezt felolvasott szent igénk értelmében:

Az igaznak emlékezete áldott.

Áldott közöttünk az ő emlékezete is, mert:

1. **Áldással gondolunk az ő nemes egyéniségére.**
2. **Áldással gondolunk Istenre, ki néki adta az ő kegyelmét.**
3. **Áldás származik belőle reánk s egyházunkra is.**

I.

Áldott közöttünk elhunyt kiváló kerületi felügyelőnk emlékezete, mert áldással gondolunk az ő nemes egyéniségére.

Emlékezünk pályafutásának nemcsak ama rövid ötévnyi szakaszára, melyet egyházkerületünk élén futott be, hanem arra az emberöltőt túlhaladó részére is, melyen kisebb körökben mint buzgó vezér, kerületünk életében mint helytálló közkatona szolgálta egyházunkat. Itt is, ott is teljes szivvel, igaz lélekkel, jó akarattal szolgálta a szent ügyet. Buzgó tevékenységének szemtanui szinte hallani vélték lelkesedésének visszhangját: **semmivel sem gondolok, még az én életem sem drága nékem, csakhogy elvégezzem az én futásomat örömmel és azt a szolgálatot, melyet vettem az Úr Jézustól.**

Tudatával birt annak, hogy a **felügyelői hivatal nemcsak méltóság és disz, hanem fontos ténykedések sorozata, melynek megfelelni erkölcsi kötelesség.**

És ő ezen erkölcsi kötelességet hiven, igazán teljesité. Egyházkerületünk kormányzásában a **teljes pártatlanság, tárgyilagosság és szabadelvűség** voltak irányelvei. Oda törekedett, hogy a **kölcsönös tisztelet, kölcsönös türelem, testvéri szeretet és békés egyetértés** honosuljanak meg egyházi életünk munkamezején.

Ezen célját el is érte. Szivének meleg szeretetével, lelkének világos gondolkodásával, akaratának egyenes és igaz törekvéseivel sikerült magához bilincselnie egyházkerületünknek minden tényezőjét, ugy, hogy azokat nem a vezér rettegett szigora, hanem az iránta táplált szeretet és bizalom ereje tette odaadó, lelkiismeretes harcosokká.

És az önzetlen küzdelem, a kitartó munka nála méltánylásra talált. Boldogság sugárzott arcáról, mély meghatottság rezgett szavaiból, midőn egy-egy érdemes munkás iránt leróhatta az elismerés adóját.

De nem elégedett meg a törvények és szabályrendeletek betartásával és végrehajtásával; a munkát intéző szellem, a sziveket mozgató érzület volt ő előtte a lényeges és fontos. Mint egyházi életünk éberszemű őre **nemcsak az egyházkormányzat gépezetének pontos működésére** tekintett, hanem figyelme tárgyát képezte **a hitélet fejlesztése, a vallásos érzelem ébresztése és ápolása is.** Mig egyrészt kinyilatkoztatá, hogy **tényekedéseiben az egyház iránt való hűség és szeretet fogják vezérelni;** addig másrészt hangsulyozottan fejezte ki azon óhaját, hogy **iskoláinkban mindig és mindenütt az igazi hazafias és egyházias szellem uralkodjék.**

És hogy az ajkairól elhangzott irányeszmék nála nem elméletet, hanem életet jelentettek, azt megmutatta

hivatalos működésének minden egyes tényével, de különösen akkor bizonyitotta be, midőn értékes alapitványait létesité, midőn végrendeletét megalkotá.

Az a nemes áldozatkészség, mely az ő végső akaratában megnyilatkozik, a rokoni szeretetnek és az egyházhoz való ragaszkodásnak békés párhuzama. Világos élőképben azt mutatja be minékünk az elhúnyt áldozatkész vezér nemes egyénisége, hogy a ki átérzi a Krisztusban lett váltságnak mindeneket felülmuló értékét; akit ez az érzés az egyháznak szolgálatában s általában kötelességeinek hű teljesitésében mindig bensőbb és bensőbb életközösségbe juttat Istenével s Megváltójával: annak szivét az Úrnak lelke megtisztitja bűneitől, lelkét megnemesiti, akaratát a jónak követésében megacélozza, szóval igazzá teszi.

Igazzá tette az Úrnak lelke megdicsőült kerületi felügyelőnket, Beniczky Árpádot is. Gondoljunk áldással mindenkor az ő nemes egyéniségére, mert **az igaznak emlékezete áldott!**

II.

A hívő keresztyén szivének minden vágyakozásával, lelkének hálás érzelmeivel egyaránt az égre függeszti tekintetét, érzi, hogy **ha a lélek kész is a jóra, a test sokszor erőtelen annak véghezvitelére**; tudja, hogy **minden jó adomány és tökéletes ajándék fölülről száll alá a világosságnak Atyjától.** Azért ha fáradságát siker koronázza, ha áldás van munkáján, nem dicsekszik érdemeivel, hanem alázatosan beismeri: **Isten kegyelme által vagyok, ami vagyok!**

Ez a keresztyén meggyőződés töltötte el megdicsőült kerületi felügyelőnknek lelkét is. Hiven munkálkodott s ha sikerekre tekinthetett vissza, elháritotta magától az érdemet, az elismerést. **Ha dicsekedett, csak**

az ő erőtlenségével dicsekedett, hogy a dicsőség Istené legyen.

Mi is abban a meggyőződésben élünk, hogy a jóságos Istennek köszönhettük őt. Az Úrnak szentlelke tette hajlandóvá lelkét a neki felajánlott egyházi tisztségek elfogadására; az Úrnak lelke adott neki erőt és képességet a fontos hivatalokkal járó nehéz kötelességek hű teljesitésére; az Úrnak lelke öntött szivébe áldozatkész szeretetet nemescélú alapitványainak létesitésére. Szóval az Úr ajándékozta meg őt nemes szivvel, törhetetlen buzgósággal, kitartó erővel; az Úr áldotta meg őt hosszú élettel; az Úr adta őt minekünk vezérül, hogy az ő bölcs irányitása mellett küzdhessünk egyházunk jobb jövőjeért.

Azért midőn ma ezen megboldogult igaz testvérünknek emlékezetét lelkünkben felujitjuk: áldással gondolunk a jóságos Istenre is, aki néki adta az Ő kegyelmét.

III.

Az igaznak emlékezetéből áldás fakad azokra is, akik ezen emlékezetet ápolják.

A szépnek, a nemesnek vonzó hatása az emberi lélekre kétségbe vonhatlan. Amidőn látjuk, hogy az igaznak nemes törekvése, kitartó munkája megtermi a maga áldott gyümölcseit; a midőn tapasztaljuk, hogy az Istentől megáldott léleknek önzetlen munkája az embereknek elismerését is kivivja a maga számára, akkor bennünk is felébred a vágy: vajha mi is részesülhetnénk Isten megsegitő kegyelmében! Vajha mi is végezhetnénk hasznos szolgálatokat Isten országában az Úr dicsőségére és embertársaink javára.

Előttünk van ugyan az örök eszmény Krisztus Urunk életében. **Ő hagyott példát nekünk, hogy az ő nyomdokait kövessük. Ő az út, az igazság és az élet.**

Azért mégis beszélhetünk embertársaink példaadásáról, életüknek buzditó és nemesitő hatásáról is; mert legjobbjaink közvetlen példája mutat utat minékünk arra, hogy hogyan kell a mi Mesterünknek nyomdokait követnünk.

Az igaznak emlékezete áldott! Áldást hoz mireánk is, mert annak felujitása sokszor épen jókor figyelmeztet bennünket lelkesedésünk lelohadására, kötelességeink elhanyagolására. Midőn az eltávozottnak **világossága fénylik előttünk az ő cselekedeteiben:** eszünkbe jut, hogy **nekünk is dicsőitenünk kell a mennyei Atyát.**

És igy az igaznak emlékezetéből áldás fakad nemcsak mi reánk, akik ezen emléket szivünkben kegyelettel ápoljuk s a jó példa követése által Isten fiaivá leszünk, hanem áldás árad belőle arra a munkára is, a melynek végzésére hivatva vagyunk; azon intézményre is, a melyet munkálkodásunkkal szolgálunk. Egyházunkat, az Istennek áldó kegyelme mellett tagjainak lelkiismeretes munkája, áldozatkészsége virágoztatják fel. Ez az önzetlen fáradozás, ez az áldozatkész buzgóság jó részben az igazak példájából, azok emlékének kegyeletes ápolásából fakad.

* * *

Az igaznak emlékezete áldott! Ami szemünkben igaz volt megdicsőült kerületi felügyelőnk Beniczky Árpád is; sőt hisszük, hogy a mennyei Atya itélőszéke előtt is igazságot nyert a Jézus Krisztus által. Áldjuk kegyelettel emlékezetét! De áldjuk Istenünket is, ki őt a Krisztus anyaszentegyházának hüséges munkásul, nekünk munkatársainak lelkesitő vezérül adá. Kövessük nemes példáját, hogy megmaradva mindvégig az igazságnak és hűségnek ösvényén, nemes törekvéseink és odaadó munkásságunk által szeretett egyházunk boldo-

gulását előbbre vigyük s mi is elnyerhessük egykor a hűségnek romolhatatlan koronáját. Amen.

Imádság a beszéd után.

Egek Ura, mindenható Atyánk a Jézus Krisztusban! Hozzád száll szivünk fohásza a veszteségnek és gyásznak ezen szomorú órájában, midőn Hozzád költözött kiváló vezérünk emlékének felujitása alkalmából szent templomodban összegyülekeztünk. Tekints reánk jó Atyánk; nézz be szivünkbe, midőn azt buzgó imádságban feltárjuk előtted.

A fájdalom hurja rezdül meg legelőször Előtted kitárt szivünkben. A fájdalom szólal meg kegyeletes lelkünkben azon nagy veszteség miatt, melyet nagyérdemű kerületi felügyelőnk elhunyta okozott nekünk s egyházkerületünknek.

Nyujtsd nekünk — kérünk — a Te szentlelked vigasztalásának balzsamát s hegeszd be általa fájó szivünk sebét. Tanits meg általa bennünket azon igazságra, hogy mind jó, a mit Te tészesz s ezen hitünk által meg tudjunk nyugodni végzéseden.

De a hálának érzete is hangot ad lelkünkben a gyászos megemlékezésnek ezen szomorú órájában. Te ruháztad fel megdicsőült vezérünket testi, lelki tehetségekkel; Te ajándékoztad őt anyaszentegyházadnak és nekünk; minden jóért a mit cselekedett, minden sikerért a mely koronázta önzetlen fáradozását — Téged illet a hála és dicsőség!

Kérünk jó Atyánk, vésd be szivünkbe Hozzád költözött testvérünknek emlékezetét, hogy mindenkor áldva hangoztassuk az ő nevét. Adj a mi sziveinkbe is buzgóságot, lelkesedést, hogy miként ő tette, mi is önzetlenül munkáljuk a Te szent országodat. Vezess bennünket miként őt vezetted a Krisztus nyomdokán, hogy a

nemes harcot megharcolhassuk, hitünket megtarthassuk s végezetre eltétessék számunkra az örök életnek koronája. Amen.

Mi Atyánk . . .

Áron i áldás.

Befejező ének.

Erősits Uram hitemben,
Óh tapasztaltasd velem
Halállal küzködésemben,
Hogy a hit nagy kegyelem,
Ha te lész erőm s oltalmam,
Boldoggá tesz bizodalmam.

Beliczay Jónás. 1764—1846.